

GIÁO DỤC CÔNG DÂN TOÀN CẦU - MỘT NHIỆM VỤ CẤP THIẾT HIỆN NAY

PHẠM MINH MỤC - Email: phamminhmuc@yahoo.com

ĐỖ LONG GIANG - Email: dolonggiang@gmail.com

NGUYỄN TRỌNG DẪN - Email: nguyentrongdan.vlc@gmail.com

TRẦN THỊ THƯ - Email: tranthuvision@gmail.com

Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam

Tóm tắt: Giáo dục công dân toàn cầu đang là xu thế chung và là một trong các mục tiêu quan trọng của nhiều quốc gia trên thế giới trong đó có Việt Nam. Trong bối cảnh hiện nay, trên cơ sở của mục tiêu giáo dục công dân toàn cầu, Việt Nam cần xây dựng chương trình giáo dục công dân toàn cầu với các nội dung cụ thể và tiến hành tổ chức thực hiện thông qua việc lồng ghép trong chương trình giáo dục nhà trường hoặc tích hợp trong các môn học một cách phù hợp, hiệu quả. Bài viết với mục đích mô tả một số vấn đề lý luận về giáo dục công dân toàn cầu nhằm để xuất hướng xây dựng chương trình giáo dục công dân toàn cầu tại Việt Nam bao gồm mục tiêu, nội dung, cách thức tổ chức và đánh giá kết quả giáo dục công dân toàn cầu.

Từ khóa: Giáo dục; công dân toàn cầu; chương trình giáo dục.

(Nhận bài ngày 21/6/2016; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 12/7/2016; Duyệt đăng ngày 25/8/2016).

1. Đặt vấn đề

Khái niệm “công dân toàn cầu” (CDTC) được nhắc đến ở Việt Nam và trên toàn thế giới. Giáo dục (GD) thế hệ trẻ trở thành CDTC đang là mục tiêu nhiệm vụ quan trọng của hệ thống nhà trường và xã hội. Trong xu thế Việt Nam đang hội nhập sâu, rộng với cộng đồng thế giới, việc GD thế hệ trẻ trở thành những CDTC càng trở nên quan trọng và cấp bách hơn.

Việc triển khai thực hiện GD CDTC được ngành GD&ĐT quan tâm. Nhiều nội dung GD CDTC đã được lồng ghép vào trong chương trình GD (CTGD) phổ thông. Tuy nhiên, để hiểu tường minh mục tiêu CTGD, tổ chức thực hiện và đánh giá (ĐG) kết quả GD (KQGD), cần phải có những nghiên cứu sâu để đề xuất CTGD tổng thể xuyên suốt các cấp học và những hướng dẫn thực hiện phù hợp với điều kiện hiện có của nhà trường Việt Nam nhằm hướng tới KQGD mong muốn.

2. Một số vấn đề về lý luận giáo dục công dân toàn cầu

2.1. Khái niệm “Công dân toàn cầu”

Hầu hết các nghiên cứu về CDTC đã khẳng định người CDTC cần hội tụ một số hoặc tất cả các yếu tố sau: Tôn trọng các giá trị con người, không phân biệt chủng tộc, giới, tuổi tác, tôn giáo và quan điểm chính trị; Tôn trọng sự đa dạng và quan điểm đa chiều; Quý trọng thế giới thiên nhiên, sự sống của vạn vật; Có trách nhiệm giải quyết các thách thức toàn cầu theo bất kì cách nào; Suy nghĩ mang tính toàn cầu trong việc xóa bỏ bất bình đẳng và bất công ở mọi hình thức,...

Theo Yael Harlap, CDTC là người cảm thấy có trách nhiệm tôn trọng và bảo vệ trái đất, cộng đồng toàn cầu, bao gồm cả con người và các sinh vật sống khác. Theo UNESCO, CDTC hướng đến một cộng đồng mở rộng và nhân loại chung, trong đó nhấn mạnh đến việc phụ thuộc lẫn nhau về chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa và kết

nối giữa các địa phương, quốc gia và toàn cầu. GD CDTC tập trung vào các lĩnh vực cơ bản sau đây:

1/ *Vấn đề quyền con người:* Nhân quyền và trách nhiệm cơ bản; quyền của trẻ em; bình đẳng giới; quyền văn hóa; tự do ngôn luận,...

2/ *Các vấn đề môi trường:* Quản lí bền vững các nguồn tài nguyên thiên nhiên; tác động của các mô hình sản xuất và tiêu dùng; khí hậu thay đổi; đa dạng sinh học, GD môi trường; GD cho sự phát triển bền vững,...

3/ *Các vấn đề công bằng xã hội và kinh tế:* Nghèo đói; sức khỏe và hạnh phúc; bất bình đẳng; chuyển đổi nông thôn; di cư; phân biệt đối xử; GD toàn cầu; GD phát triển; GD thể chất,...

4/ *Các vấn đề liên văn hóa:* Bản sắc; sự đa dạng văn hóa; di sản thế giới; nghệ thuật; ngôn ngữ; lịch sử thế giới; hệ thống kiến thức bản địa; hòa bình và học cách sống chung với nhau; GD hòa bình; giải quyết xung đột,...

Năm 2015, UNESCO đã chính thức đưa ra khái niệm: “CDTC để cập đến cảm nhận thuộc về một cộng đồng rộng lớn và có tính nhân văn chung, đồng thời nhấn mạnh mối liên kết và phụ thuộc lẫn nhau về chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa giữa các địa phương, quốc gia và toàn cầu”. Như vậy, đây là khái niệm chính thống về CDTC.

2.2. Phẩm chất của một công dân toàn cầu

Người CDTC cần phải có một số phẩm chất cơ bản sau đây:

- Phải có tầm nhìn, năng lực (NL) nhận thức, tư duy toàn cầu. Phải có tầm nhìn bao quát, hiểu biết những gì đang diễn ra, những xu thế phát triển và biến đổi của thế giới. Phải dự đoán trước những vấn đề của quốc gia và toàn nhân loại, nhận diện được cơ hội, thời cơ và những rủi ro, thách thức.

- Phải có cái nhìn đa văn hóa, tôn trọng và chấp nhận sự khác biệt của người khác và thế giới về văn hóa, tôn giáo, thể chế chính trị.

- Phải chịu và chia sẻ trách nhiệm về những vấn đề chung của toàn cầu như bảo vệ môi trường, nạn đói nghèo, khủng bố, chiến tranh... Những vấn đề cấp thiết hiện nay như: Sự nóng lên của trái đất do nạn chặt phá rừng; Vấn đề ô nhiễm nguồn nước ngọt và ô nhiễm biển; Nạn khủng bố dẫn đến thảm họa di cư,...

- Làm giàu văn hóa nhân loại nhưng phải giữ gìn được bản sắc văn hóa dân tộc. Chính sự giữ gìn được cái riêng của cá nhân, văn hóa truyền thống của mỗi cộng đồng, dân tộc sẽ góp phần đa dạng văn hóa thế giới, thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển toàn cầu.

- Để có thể có được những phẩm chất trên, GDTC cần có nền tảng tri thức và NL tư duy, phán đoán, tính sáng tạo.

3. Xây dựng chương trình giáo dục công dân toàn cầu phù hợp với nhà trường phổ thông Việt Nam

3.1. Mục tiêu giáo dục công dân toàn cầu

GD CDTC nhằm thay đổi, phát triển kiến thức, kĩ năng (KN) và thái độ ở người học để góp phần vào thế giới hội nhập, công bằng và hòa bình. Theo Tawil (2013), GD CDTC nhằm mục đích giúp người học tham gia, đảm nhận vai trò tích cực trong các hoạt động (HĐ) đối mặt và giải quyết các thách thức toàn cầu để trở thành người đóng góp tích cực cho một thế giới hòa bình, khoan dung, toàn diện, an toàn và phát triển bền vững.

Bên cạnh đó, GD CDTC còn hỗ trợ và đa dạng hoá nội dung của tất cả môn học và lĩnh vực GD thông qua việc mở rộng các thành tố GD (Global Education Guidelines, 2012). Qua đó, học sinh (HS) có cơ hội thực hiện lồng ghép các HĐ GD toàn cầu trong các môn học và HĐ tại địa phương. Mục tiêu GD GDTC nhằm kết nối các mối quan hệ để giải quyết các vấn đề vi mô và vĩ mô, giúp HS phát huy các tiềm năng của mình.

Theo INEE (2013), GD CDTC nhằm: Khuyến khích người học phát triển NL phân tích các vấn đề thực tế cuộc sống và xác định các giải pháp mang tính sáng tạo; Khuyến khích người học tìm hiểu, xem xét các giá trị, thế giới quan và quan hệ quyền lực, hệ thống cấu trúc chính trị, các mối quan hệ xã hội; Tập trung vào việc hợp tác, tham gia các HĐ cá nhân và tập thể để tạo ra những thay đổi tích cực cho các vấn đề chung. GD CDTC được xây dựng trên quan điểm học tập suốt đời, dành cho mọi người thuộc mọi lứa tuổi. Phương pháp tiếp cận toàn diện để tiếp cận nhu cầu người học thông qua các HĐ GD chính thống, không chính thống, nội khoá và ngoại khoá... UNESCO (2015) đã xác định 3 mục tiêu căn bản của GD CDTC:

Thứ nhất, GD CDTC giúp HS có kiến thức về hệ thống quản lí, cấu trúc và các vấn đề liên quan đến phạm vi toàn cầu; mối quan hệ và sự kết nối giữa các vấn đề toàn cầu với địa phương; kiến thức và KN cần thiết để trở thành người công dân có văn hoá như NL tự tìm hiểu, phân tích và đưa ra quan niệm của bản thân về các vấn đề chung. HS có hiểu biết về thế giới, các chủ đề toàn cầu, cơ cấu quản lí và hệ thống, bao gồm chính trị, lịch sử và kinh tế; hiểu được quyền lợi và trách nhiệm của cá nhân và nhóm; nhận ra sự liên kết, phụ thuộc lẫn nhau của các vấn đề mang tính địa phương, quốc gia và toàn cầu. HS thiết lập và nâng cao các KN tự nghiên cứu, tự tìm hiểu.

Thứ hai, GD CDTC giúp HS hiểu rõ về đặc điểm bản thân, các mối quan hệ và sự phụ thuộc, sự hiểu biết, chia

sẽ các giá trị nhân văn; tôn trọng và ĐG cao sự khác biệt trong tập thể. Từ đó, HS nâng cao hiểu biết về các khía cạnh toàn cầu của người công dân. HS có khả năng thúc đẩy sự khác biệt và tính đa dạng trong tập thể (văn hóa, ngôn ngữ, giới tính, tôn giáo). HS được nâng cao hiểu biết về các vấn đề công bằng xã hội trong bối cảnh địa phương, quốc gia, khu vực và toàn cầu.

Thứ ba, GD CDTC giúp HS phát triển các KN hội nhập để tham gia vào cộng đồng, đóng góp cho thế giới tốt hơn thông qua các HĐ cá nhân và tập thể. HS nâng cao kiến thức, KN, giá trị và thái độ để giúp đỡ cho những người khác, ý thức được trách nhiệm khi tham gia các HĐ chung. HS có sự đồng cảm và tham gia tích cực vào các HĐ thiện nguyện.

3.2. Những nội dung cơ bản của giáo dục công dân toàn cầu

Từ những mục tiêu cơ bản trên, các chủ đề của CTGD trong nhà trường phổ thông Việt Nam được lựa chọn phù hợp với CTGD phổ thông và các cấp học như sau:

a) Các chủ đề về phát triển NL nhận thức: Tìm hiểu cấu trúc và hệ thống chính trị địa phương, quốc gia và toàn cầu; Các vấn đề ảnh hưởng đến mối quan hệ và kết nối cộng đồng ở địa phương, quốc gia, toàn cầu; Động lực và NL giả định.

b) Các chủ đề về tình cảm xã hội: Các góc độ khác nhau của cá nhân; Cộng đồng xã hội và cách thức kết nối cộng đồng; Sự đa dạng và tôn trọng sự đa dạng.

c) Các chủ đề về HĐ: Các HĐ cá nhân và tập thể liên quan đến những vấn đề chung; HĐ nhân đạo và có trách nhiệm; Tham gia và đảm nhận nhiệm vụ.

Trên cơ sở các chủ đề trên, từng cấp học sẽ lựa chọn nội dung GD phù hợp với CTGD nhà trường và NL nhận thức của HS. Ví dụ: Các nội dung cụ thể theo các cấp học thuộc chủ đề "Cấu trúc và hệ thống chính trị địa phương, quốc gia và toàn cầu" được thể hiện như sau:

a) Cấp Tiểu học:

- Mô tả được hệ thống cấu trúc của địa phương nơi HS sống và mối quan hệ với những cấu trúc lớn hơn (phường, quận, tỉnh, thành phố,...); Giới thiệu khái niệm về công dân; Bước đầu mô tả các yếu tố cấu thành nên công dân;

- Các vấn đề ảnh hưởng đến các mối quan hệ và các kết nối cộng đồng ở địa phương, quốc gia và toàn cầu;

- Những KN truy cập, tra cứu và xử lí thông tin;

- Nhận biết những thách thức con người tồn tại, sinh sống, xác định được những thách thức môi trường tự nhiên để hình thành những NL cá nhân;

- Thiết lập được sự kết nối giữa các nhóm với cộng đồng và ngược lại; phân biệt được sự khác biệt trong các mối quan hệ;

- Tôn trọng sự khác biệt, nhận biết được sự khác biệt của mỗi cá nhân, sự khác nhau về quyền lợi của mỗi cá nhân;

- Nhận biết trách nhiệm cá nhân với môi trường nhằm bảo vệ môi trường tốt đẹp;

- Nhận biết tầm quan trọng và lợi ích của cá nhân, nhóm trong quá trình tham gia HĐ.

b) Cấp Trung học cơ sở

- Xác định được hệ thống cấu trúc, các kết nối mang tính tổng quát cấp địa phương và quốc gia; Mô tả chi tiết các yếu tố cấu thành nên công dân; Bước đầu tìm hiểu

về khái niệm CDTC và mô tả các yếu tố làm nên thành công của CDTC;

- Tìm hiểu các vấn đề lớn mang tính toàn cầu, liên hệ với cá nhân và quốc gia;
- Phân biệt được những vấn đề thực tế, phi thực tế và khả năng thực hiện của cá nhân;
- Nhận biết sự khác nhau về NL của cá nhân và những tác động đến xung quanh;
- Nhận biết được các chuẩn mực văn hóa và luật lệ xã hội cơ bản ở các môi trường, cộng đồng khác nhau;
- Hình thành và duy trì mối quan hệ giữa cá nhân với nhóm, giữa cá nhân với nhóm ở các cộng đồng khác nhau;
- Nhận biết trách nhiệm cá nhân với xã hội và bước đầu có những HĐ trong nhóm cộng đồng lớn;
- Bước đầu nhận biết các cơ hội tham gia cộng đồng và có kế hoạch hành động cá nhân với cộng đồng.

c) Cấp Trung học phổ thông

- Xem xét khách quan, đưa ra ý kiến cá nhân về cấu trúc hệ thống chính quyền; ĐG những tác động đó đối với công dân toàn cầu;
- ĐG khách quan những vấn đề chung của địa phương, quốc gia và toàn cầu, có trách nhiệm với việc đưa ra các quyết định và giải pháp hợp lý;
- Có trách nhiệm với các quyết định cá nhân liên quan đến cộng đồng, quốc gia và toàn cầu;
- Nhận biết được những tác động ảnh hưởng đến môi trường, quốc gia và toàn cầu;
- Hình thành những KN giá trị sống và áp dụng vào cuộc sống nhằm duy trì và phát triển nhóm, mối quan hệ trong các môi trường sống khác nhau;
- Nhận biết và ĐG những thách thức của cuộc sống, ĐG và phê phán những mối quan hệ không phù hợp; Thiết lập và tạo dựng mối quan hệ và duy trì cuộc sống phù hợp, chống kì thị;
- Đề xuất hành động và bản thân phải trở thành những nhân tố tác động đến cuộc sống hòa hợp.

3.3. Cách thức thực hiện giáo dục công dân toàn cầu

a) Đưa vấn đề giáo dục công dân toàn cầu vào trong hệ thống giáo dục

- Đây là bước đầu tiên nhằm đưa ra những NL HS cần đạt được, quyết định cách thức thực hiện và ĐG nội dung GD CDTC. Các mục tiêu GD được điều chỉnh phù hợp với bối cảnh GD quốc gia, các nhu cầu và sự phát triển của người học.

- Chương trình (CT) cần nhấn mạnh đến tầm quan trọng của việc là một CDTC và trang bị các NL liên quan như khoan dung, sự đồng cảm và hiểu biết văn hóa. Tập trung vào mục tiêu “Học để chung sống”. CT hướng tới việc dạy những KN giao tiếp hiệu quả và kiến thức về phương tiện truyền thông xã hội, công nghệ thông tin. Các giá trị GD liên quan trực tiếp đến GD CDTC, bao gồm các chủ đề như giá trị cá nhân, chung sống hòa hợp với người khác, lòng yêu nước và tinh thần đoàn kết toàn cầu (UNESCO, 2014).

- CT giảng dạy bao gồm các NL cốt lõi có liên quan đến GD CDTC. Ví dụ: Thái độ xã hội cần phải thể hiện được hành vi trung thực, trách nhiệm, sự khoan dung và hiểu biết lẫn nhau.

b) Cách tiếp cận để thực hiện

- Tiếp cận theo trường học: Các chủ đề và nội dung

của GD CDTC được thể hiện rõ ràng trong những lĩnh vực ưu tiên của trường học. Ví dụ: Việc sử dụng các phương pháp học tập tham gia ở tất cả môn học, HĐ kỉ niệm các ngày lễ quốc tế, HĐ nâng cao nhận thức, tham gia cộng đồng, tổ chức các câu lạc bộ chuyên môn và thực hiện kết nối các trường học.

- Tiếp cận kết nối các môn học/liên CT: Các chủ đề liên quan đến GD CDTC được nêu ra trong nhiều môn học khác nhau. Cách tiếp cận này tương đối khó thực hiện nếu không có được những cam kết ưu tiên hoặc kinh nghiệm thực tế đã triển khai.

- Tiếp cận tích hợp vào từng môn học: Nội dung GD CDTC được đưa vào một số môn học như GD công dân, Địa lí, Lịch sử, Tôn giáo, Khoa học, Âm nhạc, Nghệ thuật,... Những môn học này giúp HS phát triển ý thức, hiểu biết, đối thoại với bạn bè từ nhiều nền văn hóa khác nhau.

- Tiếp cận riêng biệt: Các khóa học riêng biệt về GD CDTC được tổ chức tách riêng hoàn toàn khỏi các môn học chính khóa. Cách tiếp cận này ít phổ biến hơn các cách tiếp cận đã nêu ở trên.

Ngoài ra, GD CDTC có thể thực hiện ngoài hệ thống GD trường học như thông qua các tổ chức của thanh niên, các tổ chức phi chính phủ, mạng Internet... Ví dụ, tại Nam Phi, có một mạng lưới của thanh niên với tên gọi “Khởi động” nhằm giải quyết các vấn đề xã hội bằng cách đưa ra và thực hiện các giải pháp sáng tạo. Những thanh niên sau khi được tập huấn sẽ tìm cách kêu gọi những thanh niên khác tránh xa các băng nhóm tội phạm và ma túy. Tại Úc, “Giải pháp tốt” là một sáng kiến GD trung học cơ sở bao gồm một CT CDTC dành cho HS lớp 8, lớp 9 và lớp 10. Mục tiêu CT nhằm giúp HS nhận thức và phát huy được vai trò của cá nhân trong việc phát triển xã hội mang tầm nhìn toàn cầu thông qua các HĐ hội thảo, mô phỏng tình huống, luyện tập KN lãnh đạo,...

3.4. Đánh giá kết quả giáo dục công dân toàn cầu

ĐG trong GD CDTC phục vụ các mục đích khác nhau, cụ thể như sau:

- Nhận biết được những điểm mạnh, những điểm cần phát triển của HS, so sánh với kì vọng, mục tiêu ban đầu hoặc xây dựng những mục tiêu GD trong giai đoạn kế tiếp;

- Hỗ trợ HS đưa ra các ĐG, quyết định cá nhân cũng như các định hướng nghề nghiệp trong tương lai;

- Cung cấp thông tin về sự thành công HS đạt được và những hạn chế còn tồn tại để khắc phục.

Các phương pháp ĐG KQGD CDTC đang sử dụng hiện nay thường là các phương pháp truyền thống, căn cứ trên kết quả thực hiện của HS như tự ĐG hay ĐG lẫn nhau. Các phương pháp này sẽ ĐG được những thay đổi của HS về nhận thức, tư duy, NL tham gia, NL phối hợp để giải quyết mâu thuẫn. Các phương pháp ĐG nhằm tìm hiểu sự phát triển cá nhân và ý thức xã hội của HS. Trong khi ĐG, giáo viên sẽ hướng dẫn cho HS cách thức để cải thiện những vấn đề tồn tại.

Việc thực hiện ĐG KQGD CDTC cần phải quan tâm đến phương pháp dạy và học, sự tham gia của HS, kiến thức, KN, thái độ của cá nhân, nhóm HS và một số vấn đề khác như tài liệu CT, chính sách, NL giáo viên, cam kết thực hiện và hỗ trợ của cơ quan quản lí, các nguồn lực, môi trường học tập, mối quan hệ cộng đồng. Quá trình thiết kế và thực hiện ĐG cần đảm bảo các yếu tố công bằng, tin cậy và giá trị. Bên cạnh đó, việc giám sát, ĐG

chất lượng của các CTGD CDTC là cần thiết. Những kết quả ĐG CT này giúp tìm ra các hạn chế, mô tả được các xu hướng của quốc tế và từng nước. Từ đó, xác định được các lĩnh vực cụ thể cần phát triển cũng như thúc đẩy độ tin cậy và sự minh bạch.

4. Một số lưu ý khi thực hiện chương trình giáo dục công dân toàn cầu

Vai trò của giáo viên trong việc thực hiện GD CDTC: GD CDTC đòi hỏi giáo viên phải hiểu rõ về dạy và học tạo sự tham gia tích cực và hướng tới sự thay đổi. Giáo viên cần hướng dẫn, tạo điều kiện cho HS tham gia vào quá trình suy luận tích cực, khuyến khích HS phát triển những kiến thức, KN, giá trị và thái độ nhằm tạo ra những thay đổi tích cực của bản thân và xã hội. Ngoài ra, muốn thực hiện tốt GD CDTC cần có sự ủng hộ, hỗ trợ tích cực của lãnh đạo nhà trường, cộng đồng và phụ huynh HS.

Việc tạo môi trường học tập bình đẳng, an toàn, cuốn hút rất quan trọng đối với kết quả GD CDTC. Việc này để cao những kiến thức và kinh nghiệm sẵn có của HS, khuyến khích các hình thức học tập đa dạng và sự tham gia tích cực của HS từ các tầng lớp xã hội. Môi trường học tập thúc đẩy sự hợp tác, tôn trọng, hiểu biết về văn hóa và các giá trị khác cần thiết để sống trong một thế giới đa chiều.

Quan điểm dạy và học lấy người học làm trung tâm tạo điều kiện cho sự tham gia tích cực của HS hết sức quan trọng trong vấn đề GD CDTC. Mức độ và phạm vi của các vấn đề liên quan đến GD CDTC đòi hỏi phải có nhiều phương pháp đa dạng như học theo đề tài, tham gia đề tài, làm việc hợp tác, học theo kinh nghiệm... Các phương pháp dạy và học cần được thiết kế, lên kế hoạch để đạt được các mục tiêu học tập đã xác định, đảm bảo sự thống nhất, kết nối giữa các HĐ, nhiệm vụ và những NL mong đợi, mục tiêu học tập cần hình thành ở HS. Một số HĐ học tập thường được sử dụng để phát triển các NL GD CDTC như thảo luận nhóm, xem video và trả lời câu hỏi, điều tra nhóm, phân tích vấn đề, phục vụ cộng đồng, trưng bày thông tin, diễn đàn quốc tế... Công nghệ thông tin giao tiếp và các phương tiện thông tin xã hội tạo ra nhiều cơ hội hỗ trợ dạy và học trong GD CDTC, góp phần kết nối lớp học với cộng đồng, chia sẻ các nguồn lực và ý tưởng.

5. Kết luận

GD CDTC đang là xu hướng và mục tiêu GD thế hệ trẻ của hầu hết các quốc gia trên toàn thế giới. Việc cụ thể hóa các mục tiêu GD CDTC và cách tổ chức thực hiện để đạt kết quả tốt nhất phụ thuộc vào điều kiện của từng quốc gia.

Trong bối cảnh GD Việt Nam hiện nay, hình thức thực hiện GD CDTC tốt nhất là cụ thể hóa từng nội dung GD và lồng ghép vào CT HĐ của nhà trường hoặc tích hợp vào nội dung của các môn học. Việc bồi dưỡng NL cho giáo viên để thực hiện có kết quả CTGD CDTC cũng hết sức quan trọng. Vì vậy, ngoài việc xây dựng CTGD CDTC phù hợp, việc phát triển NL đội ngũ giáo viên cũng có ý nghĩa hết sức quan trọng nhằm góp phần vào thành công của GD CDTC.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1]. UNESCO, (2015), *Global Citizenship Education: Topic and learning objects*, Published in 2015 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France.

[2]. Goble Education Week Network in coordination with the Council of Education, (2012), *Global Education Guidelines: Concepts and methodologies on global education for educators and policymakers*, Lisbon, North-South Centre of the Council of Europe.

[3]. Davies, I., Evans M. and Reid, A., (2005), *Globalising Citizenship Education? A Critique of 'Global Education' and 'Citizenship Education*, British Journal of Educational Studies, Vol. 43, No. 1, pp. 66-89.

[4]. Davies, L. & Graham, P., (2009), *Global Citizenship Education, Challenges and Possibilities*, In: Lewin, R. (ed), *The Handbook of Practice and Research in Study Abroad, Higher education and the quest for global citizenship*, New York, Routledge, pp. 61-79.

[5]. Eom, J., (2013), *Implementation of GCE in the formal education system - Challenges and opportunities*, Presentation at the UNESCO Forum on Global Citizenship Education, Bangkok, Thailand.

GLOBAL CITIZENSHIP EDUCATION –AN ESSENTIAL MISSION

Pham Minh Muc - Email: phamminhmuc@yahoo.com

Do Long Giang - Email: dolonggiang@gmail.com

Nguyen Trong Dan - Email: nguyentrongdan.vlc@gmail.com

Tran Thi Thu - Email: tranthuvision@gmail.com

The Vietnam Institute of Educational Sciences

Abstract: *Global citizenship education is a common trend and one of important goals in foreign countries including Vietnam. In the current context, basing on objectives of global citizenship education, Vietnam needs to develop its programs with specific contents and implementation through integrating into appropriate curriculum or subjects. The article described some theoretical issues of global citizenship education in order to propose ways to develop its programs in Vietnam which includes its objectives, contents, methods and organization/evaluating results of global citizenship education.*

Keywords: *Education; global citizenship; program.*